Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

26. rujan 2013.*

„Pravo društava – Sloboda poslovnog nastana – Jedanaesta direktiva 89/666/EEZ – Objava računovodstvenih dokumenata – Podružnica društva kapitala s poslovnim nastanom u drugoj državi članici – Novčana sankcija u slučaju neobjavljivanja u predviđenom roku – Pravo na učinkovitu sudsku zaštitu – Načelo poštovanja prava na obranu – Prikladna, učinkovita, razmjerna i odvraćajuća narav sankcije“

U predmetu C-418/11,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Oberlandesgericht Innsbruck (Austrija) odlukom od 29. srpnja 2011., koju je Sud zaprimio 10. kolovoza 2011., u postupku

Texdata Software GmbH,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, J. Malenovský, U. Lõhmus (izvjestitelj), M. Safjan i A. Prechal, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: M. Aleksejev, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 27. studenoga 2012.,

uzimajući u obzir podnesena očitovanja:

— za Texdata Software GmbH, N. Arnold i T. Raubal, odvjetnici,

— za austrijsku vladu, C. Pesendorfer i F. Koppensteiner, u svojstvu agenata,

— za vladu Ujedinjene Kraljevine, S. Ossowski, u svojstvu agenta,

— za Europsku komisiju, G. Braun i K.-P. Wojcik, u svojstvu agenata,

saslušavši nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 31. siječnja 2013.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: njemački

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. stavaka 1. i 3. UEU-a, članaka 49. i 54. UFEU-a, članaka 47. i 50. Povelje o temeljnim pravima Europske unije (u daljnjem tekstu: Povelja), članka 6. stavka 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), članka 6. Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ od 9. ožujka 1968. o koordinaciji zaštitnih mehanizama koje, u svrhu zaštite interesa članica i ostalih, države članice zahtijevaju od društava u smislu članka 58. stavka 2. Ugovora, s ciljem ujednačavanja takvih zaštitnih mehanizama u cijeloj Zajednici (SL L 65, str. 8, u daljnjem tekstu: Prva direktiva), članka 60.a Četvrte direktive Vijeća 78/660/EEZ od 25. srpnja 1978. o godišnjim financijskim izvješćima određenih vrsta trgovačkih društava (SL L 222, str. 11.) koja se temelji na članku 54. stavku 3. točki (g) Ugovora, kako je izmijenjena Direktivom 2009/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. (SL L 164, str. 42, u daljnjem tekstu: „Četvrta direktiva”), kao i članka 38. stavka 6. Sedme direktive Vijeća 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora o konsolidiranim financijskim izvještajima (SL L 193, str. 1., u daljnjem tekstu: Sedma direktiva) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 45.).

2 Zahtjev je upućen u okviru postupka koji se vodi povodom žalbe koju je podnio Texdata Software GmbH (u daljnjem tekstu: Texdata) kojom osporava novčane kazne koje mu je izrekao Landesgericht Innsbruck (sud prvog stupnja u Innsbrucku) radi sankcioniranja neispunjavanja obveze podnošenja godišnjih financijskih izvještaja kod tog suda nadležnog za vođenje registra društava.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

3 Članak 6. EKLJP-a pod naslovom „Pravo na pošteno suđenje” propisuje u svojim stavcima 1. i 2.:

„1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi, ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega, svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to zahtijevaju ili kada, u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban, postoje posebne okolnosti u kojima bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.

2. Svatko optužen za kazneno djelo smatrat će se nevinim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom.”

Pravo unije

Prva direktiva i Direktiva 2009/101/EZ

4 Prva direktiva stavljena je izvan snage Direktivom 2009/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih strana, države članice zahtijevaju za trgovačka društva u smislu članka 48. stavka 2. Ugovora, s ciljem izjednačavanja takvih zaštitnih mjera (SL L 258, str. 11) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 275.) s učinkom od 21. listopada 2009.

5 Članak 2. točka (f) Direktive 2009/101 predviđa da države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi se obveza objavljivanja, koju imaju društva iz članka 1. iste direktive, odnosila barem na računovodstvene dokumente za svaku financijsku godinu čija je objava obvezna na temelju Četvrte i Sedme direktive.

6 Članak 7. točka (a) navedene direktive, koji je istovjetan članku 6. točki (a) Prve direktive, propisuje da države članice predviđaju prikladne sankcije barem za slučaj neobjavljivanja računovodstvenih dokumenata koje je propisano člankom 2. točkom (f) Direktive 2009/101.

Četvrta direktiva

7 Sukladno članku 47. Četvrte direktive, pravilno odobreni godišnji financijski izvještaji i godišnja izvješća, kao i mišljenje koje je dostavila osoba zadužena za reviziju izvješća, objavljuju se na način predviđen zakonima svake države članice skladno članku 3.

8 Članak 60.a Četvrte direktive propisuje:

„Države članice određuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju u slučaju kršenja nacionalnih odredaba donesenih sukladno ovoj Direktivi te poduzimaju sve mjere nužne za njihovu primjenu. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće”

Jedanaesta direktiva 89/666/EEZ

9 Jedanaesta direktiva Vijeća 89/666/EEZ od 21. prosinca 1989. o zahtjevima objavljivanja podataka u vezi s podružnicama koje su u nekoj državi članici otvorile određene vrste trgovačkih društava na koje se primjenjuje pravo druge države (SL L 395, str. 36., u daljnjem tekstu: Jedanaesta direktiva) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 2., str.3.), odnosi se na podružnice društava kapitala. Prva, četvrta i deveta točka uvodne izjave glase kako slijedi:

„[...] budući da lakše ostvarivanje prava slobodnog osnivanja trgovačkih društava navedenih u članku 58. Ugovora, članku 54. stavku 3. točki (g) i općem programu za ukidanje ograničenja slobode poslovnog nastana zahtijeva usklađivanje zaštitnih mjera koje se zahtijevaju od društava iz država članica za zaštitu interesa članova i ostalih;

[...]

[...] budući da, što se tiče podružnica, pomanjkanje usklađivanja, posebno u pogledu objavljivanja podataka, uzrokuje pojavu razlika u zaštiti dioničara i trećih strana između trgovačkih društava koja posluju u drugim državama članicama otvaranjem podružnica i onih koja ondje posluju osnivajući društva kćeri;

[...]

[...] budući da nacionalne odredbe u vezi s objavljivanjem računovodstvenih dokumenata koji se odnose na podružnicu ne mogu više biti opravdane u pogledu izrade, revizije i objavljivanja računovodstvenih dokumenata trgovačkog društva nakon usklađivanja nacionalnog zakonodavstva; budući da je sukladno navedenom dovoljno objaviti, u registru podružnice, računovodstvene dokumente na način kako ih je revidiralo i objavilo trgovačko društvo”.

10 Članak 1. stavci 1. i 2. Jedanaeste direktive glase kako slijedi:

„1. Dokumenti i podaci koje se odnose na podružnicu koju je u državi članici otvorilo trgovačko društvo na koje se primjenjuje pravo druge države članice i na koje se primjenjuje Direktiva 68/151/EEZ objavljuju se prema pravu države podružnice, u skladu s člankom 3. te Direktive.

2. Kada se zahtjevi za objavljivanje za podružnicu razlikuju od onih za trgovačko društvo, zahtjevi za objavljivanje podružnice imaju prvenstvo s obzirom na transakcije koje se izvode s podružnicom."

11 Na temelju odredaba sadržanih u članku 2. stavku 1. točki (g) i članku 3. Jedanaeste direktive, obveza objavljivanja iz članka 1. iste odnosi se samo na računovodstvenu dokumentaciju društva koja je izrađena, revidirana i objavljena u skladu s pravom države članice koje se primjenjuje na društvo, u skladu s Četvrtom i Sedmom direktivom.

12 Članak 12. iste direktive propisuje da „države članice određuju odgovarajuće sankcije u slučaju da se ne ispuni obveza objavljivanja sadržaja navedenih u člancima 1., 2., 3. [...]"

Austrijsko pravo

13 Sukladno članku 277. stavku 1. Zakona o trgovačkim društvima (Unternehmensgesetzbuch, dRBl 219/1897), prema verziji koja se primjenjuje na glavni postupak (u daljnjem tekstu: UGB), zakonski zastupnici društava kapitala moraju podnijeti sudu na području sjedišta društva godišnje financijske izvještaje i godišnje izvješće, kao i, kad je to potrebno, izvješće o upravljanju društvom, nakon što ih razmotri glavna skupština društva, najkasnije devet mjeseci od završetka financijske godine zajedno s izvještajem koji ga potvrđuje ili odbacuje ili potvrđuje uz rezervu.

14 Članak 280.a UGB-a pod nazivom „Objava podružnica stranih društava kapitala" propisuje da su zastupnici podružnica stranih društava kapitala dužni objaviti računovodstvene dokumente na njemačkom jeziku, izrađene, revidirane i objavljene sukladno pravu primjenjivom na glavno sjedište društva u skladu s člancima 277., 281. i 282. UGB-a.

15 Članak 283. UGB-a pod nazivom „Novčane kazne", koji je izmijenjen Zakonom o izvršenju proračuna za 2011. (Budgetbegleitgesetz, BGBl. I, 111/2010, u daljnjem tekstu: BBG), glasi kako slijedi:

„1. Ne dovodeći u pitanje opće odredbe trgovačkog prava, članovi upravnog vijeća ili stečajni upravitelji dužni su, u propisanim rokovima poštovati [...] 277. do 280., članovi nadzornog odbora dužni su poštovati članak 270., a u slučaju postojanja nacionalne podružnice stranog društva kapitala, osobe ovlaštene za njeno zastupanje dužne su poštovati članak 280.a pod prijetnjom da im sudac izrekne novčanu kaznu u visini od 700 do 3600 eura. Novčana kazna mora biti izrečena nakon isteka roka za objavu. Novčana kazna mora se ponovno izricati svaka dva mjeseca sve dok navedena tijela ne ispune svoje obveze.

2. Ukoliko se objava predviđena u stavku 1. ne obavi do zadnjeg dana propisanog roka, i ukoliko sud ne zaprimi računovodstvene dokumente do dana koji prethodi donošenju rješenja kojim se izriče novčana kazna, valja naložiti, bez prethodnog postupka, novčanu kaznu u visini od 700 eura. Izvršenje takve mjere nije obvezno u slučaju kada je nepredvidiva i neotklonjiva okolnost očito spriječila tijelo iz stavka 1. da pravovremeno izvrši objavu. U tom slučaju, i ukoliko objava podataka još nije izvršena, donošenje rješenja odgađa se na četiri tjedna počevši od dana prestanka okolnosti koja je priječila objavu. Rješenja kojima se izriče novčana kazna dostavljaju se ili se o njima obavještava kao tužbe. Zainteresirano tijelo ima rok od četrnaest dana za pobijanje rješenja, koje, u protivnom, postaje pravomoćno. Žalba mora upućivati na razloge koji opravdavaju neizvršavanje obveza iz stavka 1. Povrat u prijašnje stanje može se odobriti u slučaju proteka roka za žalbu [...]. Ako je žalba nepravovremena ili ne sadrži obrazloženje, odbacit će se odlukom.

3. Podnošenje pravovremene i obrazložene žalbe sprječava izvršenje rješenja kojim je izrečena novčana kazna. O primjeni novčane kazne valja odlučiti odlukom u okviru redovnog postupka. Ukoliko nema uvjeta za obustavu postupka može se izreći novčana kazna u visini od 700 do 3600 eura bez prethodnog upozorenja. Tijelo na koje se novčana kazna odnosi raspolaže pravnim sredstvom protiv izrečene novčane kazne u okviru redovnog postupka. [...].

4. Ukoliko se podaci ne objave u razdoblju tijekom dva mjeseca počevši od isteka posljednjeg dana određenog roka, valja naložiti novu novčanu kaznu u visini od 700 eura. Isto vrijedi i za svako daljnje razdoblje u trajanju od dva mjeseca ukoliko neizvršenje obveze i dalje opstoji; ako taj nalog bude osporen žalbom, odluka kojom se izriče novčana kazna mora se objaviti.

[...]

6. Novčane kazne moraju biti plaćene i u slučaju kada je kažnjena osoba ispunila svoju obvezu ili je ispunjenje postalo nemoguće.

7. Obveze koje su zakonski zastupnici dužni ispuniti sukladno člancima [...] 277. do 280.a odnose se također i na društva. Ukoliko društvo ne ispuni svoje obveze posredstvom svojih tijela, i njemu će se naložiti plaćanje novčane kazne analognom primjenom stavaka 1. do 6.”

16 Iz spisa koji je dostavljen Sudu prema prijelaznim odredbama izmijenjenog članka 283. UGB-a, taj je članak, kako je izmijenjen BBG-om, stupio na snagu 1. siječnja 2011. i može se primijeniti samo na povrede koje su nastale nakon tog datuma. Međutim, iz obrazloženja vladinog prijedloga BBG-a proizlazi da se, u slučaju da obveza objave nije ispunjena u razdoblju od 1. siječnja 2011. do 28. veljače 2011., postupak izricanja novčane kazne može pokrenuti najranije 1. ožujka 2011., i to isključivo putem rješenja.

Glavni postupak i prethodno pitanje

17 Texdata je društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Njemačkoj, čiji je predmet poslovanja osmišljanje i stavljanje u promet programske podrške. Društvo obavlja svoje poslovanje u Austriji putem podružnice koja je od 4. ožujka 2008. upisana u austrijski registar društava kao podružnica društva sa sjedištem u drugoj državi članici.

18 Na temelju dvaju rješenja od 5. svibnja 2011. Landesgericht Innsbruck je primjenom članka 283. stavka 2. UGB-a, kako je izmijenjen BBG-om, izrekao navedenom društvu dvije novčane kazne, svaku u visini od 700 eura, s obrazloženjem da je društvo propustilo podnijeti u propisanom roku godišnje financijske izvještaje koji se odnose na financijske godine završene 31. prosinca 2008. i 31. prosinca 2009., a koje je, prema prijelaznim odredbama bilo dužno podnijeti ili prije 28. veljače 2011. ili dan prije donošenja navedenih rješenja.

19 Texdata je 23. svibnja 2011. pravovremeno podnijela istom sudu dvije žalbe protiv navedenih rješenja. U prilog žalbama društvo je navelo da je, s jedne strane, u nedostatku prethodnog poziva na primjenu sankcije zbog povrede obveze objave podataka predviđenog člankom 283. UGB-a, kako je izmijenjen BBG-om, nezakonita, i, s druge strane, da je pravovremeno podnio godišnje financijske izvještaje Amtsgericht Karlsruhe (Njemačka) koji je područno nadležan prema registriranom sjedištu društva, i da su izvještaji dugo vremena bili dostupni putem elektroničkog prijenosa podataka od potonjeg suda.

20 Istog je dana Texdata podnijela predmetne godišnje financijske izvještaje Landesgericht Innsbruck koji ih je upisao u registar društava 25. i 26. svibnja 2011.

21 Na temelju dviju odluka od 25. svibnja 2011. navedeni je sud odlučio da se rješenja od 5. svibnja 2011. neće izvršiti s obrazloženjem da su žalbe podnijete pravovremeno. Međutim, s obzirom na to da su sporni godišnji financijski izvještaji podneseni nakon proteka propisanog roka, isti je sud ponovno izrekao, u redovitom postupku, dvije novčane kazne u istom iznosu na temelju članka 283. stavaka 3. i 7. UGB-a, kako je izmijenjen BBG-om.

22 Sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku, pred kojim je Texdata podnijelo žalbu protiv navedenih odluka, pita se je li austrijski sustav sankcija, koji je uveden na temelju izmjena iz 2011., i koji predviđa trenutno izricanje novčane kazne društvu koje je propustilo podnijeti svoje godišnje financijske izvještaje nadležnom sudu, sukladan pravu Unije.

23 Navedeni sud naveo je da se prije reforme iz 2011. kod austrijskih sudova nadležnih za vođenje registara društava ustalila praksa prema kojoj su se društva koja nisu ispunila obvezu, od trenutka isteka roka od devet mjeseci predviđenog u člancima 277. i 283. UGB-a, neformalno pozivala na ispunjenje obveze, dajući im dodatni rok od četiri tjedna. Nakon proteka tog roka, ukoliko obveza ni tada ne bi bila ispunjena, upućivala im se druga opomena da, pod prijetnjom izricanja novčane kazne, dostave potpune godišnje financijske izvještaje u određenom roku ili da dokažu da takva obveza ne postoji. Sudovi su izricali novčanu kaznu samo u slučaju kada je i na tu drugu opomenu izostalo ispunjenje obveze i kada nije bio istaknut prigovor postojanja smetnji za ispunjenje obveze objave podataka.

24 Sud koji je uputio zahtjev ističe sljedeće elemente za koje smatra da predstavljaju „strukturne mane" nacionalnog postupka, i to: kao prvo, stroge formalne zahtjeve koji rezultiraju, s jedne strane, odbačajem nepravovremenih žalbi ili onih žalbi koje ne sadrže obrazloženje i, s druge strane, zabranu isticanja novih tužbenih razloga u žalbenom stadiju, osim kada je propust ispričiv; kao drugo, izostanak jamstva vođenja rasprave; kao treće, povredu prava na obranu koja proizlazi iz nemogućnosti podnošenja očitovanja prije primjene novčane kazne; kao četvrto, to što se postupak temelji na pravnoj pretpostavci odgovornosti čija je posljedica stavljanje tereta dokaza na društvo; kao peto, nerazumne prekluzijske rokove i izostanak prethodnog poziva na ispunjenje, što za posljedicu ima pravnu nesigurnost društva sa sjedištem u drugoj državi članici; a kao šesto, činjenicu da se mogu izricati nove novčane kazne u slučaju da se nastavi izostanak ispunjenja a da prvotne odluke o novčanoj kazni nisu postale pravomoćne.

25 U tim uvjetima Oberlandesgericht Innsbruck je odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Je li pravo Unije, prema svojem trenutnom stanju, a posebno:

[a)] sloboda poslovnog nastana uređena člancima 49. UFEU-a i 54. UFEU-a;

[b)] opće načelo prava (članak 6. stavak 3. UEU-a) na učinkovitu sudsku zaštitu (načelo učinkovitosti);

[c)] načelo poštovanja prava na obranu predviđeno člankom 47. [drugim stavkom] [Povelje] (članak 6. stavak 1. UEU-a) i člankom 6. stavkom 2. [EKLJP-a] (članak 6. stavak 1. UEU-a);

[d)] načelo *ne bis in idem* iz članka 50. [Povelje]; ili

[e)] pravila koje se odnose na sankcije u postupku objave koja proizlaze iz članka 6. [Prve direktive], članka 60.a [Četvrte direktive] i iz članka 38. stavka 6. [Sedme direktive];

protivno nacionalnim odredbama koje, u slučaju prekoračenja zakonskog roka od devet mjeseci predviđenog za izradu godišnjih financijskih izvještaja i njihovu objavu kod suda nadležnog za vođenje registra društava, obvezuju potonjeg da, s jedne strane, trenutno izrekne minimalnu novčanu kaznu od 700 eura društvu i svakom tijelu nadležnom za njegovo zastupanje zato što će se, u izostanku

suprotnog dokaza, svaki propust staviti njemu na teret, i da, s druge strane, trenutno izrekne društvu i svakom tijelu nadležnom za njegovo zastupanje novu minimalnu novčanu kaznu u visini od 700 eura za daljnje propuste za svako sljedeće razdoblje od dva mjeseca, na temelju iste predmnjeve odgovornosti,

— ne ostavljajući mogućnost prethodnog izjašnjavanja glede postojanja obveze objave i isticanja eventualnih razloga spriječenosti, a posebno, bez prethodne provjere jesu li godišnji izvještaji već podneseni sudu koji vodi registar koji je nadležan prema glavnom sjedištu društva, i

— ne uputivši prethodno pojedinačnu opomenu društvu ili tijelima nadležnim za njegovo zastupanje da ispune obvezu objave podataka?”

O dopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku

26 Prvo, austrijska vlada pozvala se na nedopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku navodeći da je sud koji je uputio zahtjev pogrešno izložio nacionalne odredbe koje se primjenjuju na glavni postupak i da je stoga malo vjerojatno da bi Sud mogao dati koristan, a ne samo hipotetski odgovor, na postavljena pitanja.

27 Osim toga, prema spomenutoj vladi, iz zahtjeva proizlazi, a osobito iz onih dijelova koji se odnose na načelo učinkovitosti, da je Sud pozvan tumačiti nacionalno pravo. Međutim, dužnost je isključivo sudova država članica da odluče o tome udovoljava li mjerodavni nacionalni propis zahtjevima istovrijednosti i učinkovitosti.

28 U tom pogledu, valja naglasiti da se postupak utemeljen člankom 267. UFEU-a, prema već ustaljenoj sudskoj praksi, temelji na jasnoj podjeli funkcija između nacionalnih sudova i Suda, pri čemu je Sud ovlašten samo iznijeti tumačenje ili izjasniti se o valjanosti akata Unije iz tog članka. U tom kontekstu, nije na Sudu da odluči o tumačenju odredaba nacionalnog prava ili da sudi o tome je li tumačenje nacionalnog suda ispravno (vidjeti posebno presude od 18. siječnja 2007., Auroux i drugi, C-220/05, Zb., str. I-385., točku 25.; od 7. listopada 2010., dos Santos Palhota i drugi, C-515/08, Zb., str. I-9133., točku 18., kao i od 21. listopada 2010., Idryma Typou, C-81/09, Zb., str. I-10161., točku 35.).

29 Proizlazi da Sud mora uzeti u obzir činjenični i pravni kontekst prethodnih pitanja, kako je to određeno odlukom o upućivanju zahtjeva (presude od 29. travnja 2004., Orfanopoulos i Oliveri, C-482/01 i C-493/01, Zb., str. I-5257., točka 42., kao i od 23. travnja 2009., Angelidaki i drugi, C-378/07 do C-380/07, Zb., str. I-3071., točka 48.). Potrebno je, dakle, držati se tumačenja austrijskog zakonodavstva onako kako to proizlazi iz zahtjeva za prethodnu odluku, na kojemu se pitanje upućeno Sudu i temelji.

30 U odnosu na navod prema kojemu je Sud pozvan tumačiti nacionalno pravo, valja utvrditi da je iz njegovog sadržaja razvidno da prethodno pitanje zahtijeva tumačenje odredaba i pravnih načela Unije.

31 Drugo, vlada Ujedinjene Kraljevine, iako nije izrijekom istaknula prigovor nedopuštenosti, navodi da neki dijelovi prethodnog pitanja nisu od značaja za donošenje odluke u glavnom postupku, bilo zato što se odnose na direktive koje nisu primjenjive na okolnosti predmetnog slučaja bilo zato što se odnose na okolnosti koje nisu proizašle iz glavnog postupka.

32 Navedena vlada posebno ističe, s jedne strane, da Prva i Sedma direktiva nisu primjenjive na okolnosti glavnog postupka, dok Jedanaesta direktiva, koju sud koji je uputio zahtjev nije spomenuo, jest.

33 S druge strane, Sud ne bi smio uzeti u obzir odredbe austrijskog zakonodavstva koje predviđaju kako mogućnost izricanja novčanih kazni istovremeno i društvu i njegovim tijelima ovlaštenim za zastupanje tako i izricanje novih novčanih kazni protekom svakog daljnjeg razdoblja u trajanju od dva mjeseca u slučaju daljnjeg neispunjenja obveza, u mjeri u kojoj se pokažu neprimjenjivima s obzirom na okolnosti glavnog postupka.

34 Vlada Ujedinjene Kraljevine ističe također dvojbe oko mogućnosti retroaktivne primjene nacionalnog zakonodavstva koje je na snazi od 1. siječnja 2011. na neispunjenje obveza podnošenja izvještaja za financijske godine završene 31. prosinca 2008. i 31. prosinca 2009.

35 U pogledu primjenjivosti navedenih odredaba, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da to, što je sud koji je uputio zahtjev sastavio prethodno pitanje pozivajući se samo na neke odredbe prava Unije, ne sprječava Sud da tome sudu da sve elemente tumačenja koji bi mogli biti korisni za donošenje odluke u postupku koji se vodi pred njim, bez obzira na to je li se na njih pozvao u svojim pitanjima (vidjeti posebno presude od 21. veljače 2006., Ritter-Coulais, C-152/03, Zb., str. I-1711., točku 29.; od 10. veljače 2011., Vicoplus i drugi, C-307/09 do C-309/09, Zb., str. I-453., točku 22., kao i od 22. ožujka 2012., Nilaş i drugi, C-248/11, točku 31.). U tom smislu pripada Sudu da iz svih podataka koje je dostavio nacionalni sud, a posebno iz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku, izvuče one dijelove prava Unije koje je potrebno tumačiti imajući u vidu predmet spora (vidjeti presude od 27. listopada 2009., ČEZ, C-115/08, Zb., str. I-10265., točku 81., i Idryma Typou, gore navedenu, točku 31.).

36 Prema tome, prvi argument vlade Ujedinjene Kraljevine nije takve naravi da bi doveo u pitanje dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku.

37 Što se tiče hipotetske situacije, valja istaknuti da se sud koji je uputio zahtjev pozvao na dijelove nacionalnog zakonodavstva izložene u točki 33. ove presude, među ostalim, s ciljem provjere njihove sukladnosti s načelom *ne bis in idem*.

38 Prema navedenom načelu, nitko ne može biti kazneno gonjen ni osuđen u postupku za kazneno djelo za koje je već bio oslobođen ili osuđen na području Unije na temelju pravomoćne presude u skladu sa zakonom.

39 Kako to proizlazi iz okolnosti sažetih u točkama 18. do 21. ove presude, koje su potvrdili Texdata i austrijska vlada na raspravi, to je društvo osuđeno na plaćanje dviju novčanih kazni koje se odnose na dva odvojena vremenska razdoblja, i to za godine 2008. i 2009. Budući da je Texdata ispunila svoju obvezu objave ubrzo nakon donošenja osporenih rješenja, nije došlo do izricanja više sankcija za ista razdoblja.

40 U tim okolnostima valja navesti da je pitanje postavljeno pod d), koje se odnosi na tumačenje načela *ne bis in idem*, nedopušteno.

41 Naposljetku, što se tiče navodne retroaktivne primjene predmetnih nacionalnih pravila, Sud je već ocijenio da je određivanje nacionalnog zakonodavstva primjenjivog *ratione temporis* pitanje tumačenja nacionalnog prava koje ne potpada u nadležnost Suda u okviru zahtjeva za prethodnu odluku (presuda od 21. listopada 2010., Padawan, C-467/08, Zb., str. I-10055., točka 24.).

42 Iz navedenog proizlazi da je predmetni zahtjev za prethodno pitanje dopušten, uz iznimku pitanja pod d) koje se odnosi na tumačenje načela *ne bis in idem*.

O prethodnom pitanju

Primjenjive odredbe

43 Kako bi se dao koristan odgovor sudu koji je uputio zahtjev, a imajući u vidu sudsku praksu izloženu u točki 35. ove presude, valja prethodno utvrditi jesu li odredbe direktiva čije tumačenje traži sud koji je uputio zahtjev primjenjive na slučaj kao što je onaj u glavnom postupku, u kojemu podružnica društva kapitala sa sjedištem u Njemačkoj, koja se nalazi u Austriji, nije ispunila obvezu objave svojih godišnjih financijskih izvještaja po završetku financijskih godina 2008. i 2009.

44 U tom smislu, valja navesti da je takav slučaj uređen Jedanaestom direktivom, posebno člankom 1. koji predviđa, u bitnom, da se dokumenti podružnice, kao ove iz glavnog postupka, objavljuju prema pravu države članice u kojoj se podružnica nalazi i člankom 12. prema kojemu države članice određuju odgovarajuće sankcije u slučaju da se ne ispuni obveza objavljivanja podataka predviđena člankom 1. ove direktive.

45 Imajući u vidu specifičnu narav navedenih odredaba u odnosu na okolnosti glavnog postupka, valja smatrati da se na spor primjenjuju iste odredbe, uz iznimku odredaba Direktive 2009/101, kao i odredaba Četvrte i Sedme direktive, koje doduše predviđaju obvezu objave podataka, ali se ne odnose specifično na takav slučaj kao što je onaj iz glavnog postupka.

46 Iz navedenog proizlazi da prethodno pitanje valja u bitnome shvatiti kao zahtjev kojim se traži odgovor na to treba li pravo Unije, a posebno članke 49. UFEU-a i 54. UFEU-a, načelo učinkovite sudske zaštite i poštovanja prava na obranu te članak 12. Jedanaeste direktive tumačiti na način da su im suprotna nacionalna pravila, kao što su ona u glavnom postupku, prema kojima se u slučaju prekoračenja roka od devet mjeseci predviđenog za objavu računovodstvenih dokumenata trenutno izriče minimalna novčana kazna u visini od 700 eura društvu kapitala čija se podružnica nalazi u predmetnoj državi članici, i to tako da mu se prethodno ne dostavi opomena i ne dopusti mogućnost očitovanja o neispunjenju koje mu se stavlja na teret.

47 Predmetni nacionalni sustav iz glavnog postupka usmjeren je na sankcioniranje neispunjenja obveze objave godišnjih financijskih izvještaja (od strane) podružnica stranih društava kapitala, obveze koja je usklađena sukladno Jedanaestoj direktivi, pa valja prije svega odgovoriti na pitanje postavljeno pod e) o tumačenju navedene direktive. Kao drugo, potrebno je ispitati pitanje pod a), to jest predstavlja li navedeni sustav ograničenje slobode poslovnog nastana kako je uređena člancima 49. UFEU-a i 54. UFEU-a. Kao treće, valja raspraviti pitanja pod b) i c) koja se odnose na primjenu i eventualnu povredu načela učinkovite sudske zaštite i poštovanja prava na obranu.

Jedanaesta direktiva

48 Objavu podataka podružnica koje su u državi članici osnovala društva na koja se primjenjuje pravo druge države članice nameće članak 1. Jedanaeste direktive. Ta je obveza prenesena u austrijsko pravo na temelju članaka 277. stavka 1. i 280.a UGB-a.

49 Prema članku 12. Jedanaeste direktive, države članice mogu same odrediti odgovarajuće sankcije primjenjive u slučaju da se računovodstveni dokumenti ne objave. Međutim, navedena direktiva ne sadrži podrobnija pravila o određivanju navedenih nacionalnih sankcija i ne propisuje nikakve izričite kriterije za ocjenu razmjernosti takvih sankcija.

50 U tim okolnostima, korisno je podsjetiti da, iako zadržavaju pravo na izbor sankcija, države članice moraju osobito voditi računa o tome da se povrede prava Unije kažnjavaju sankcijama koje su po svojoj naravi učinkovite, razmjerne i odvraćajuće (vidjeti u tom smislu presudu od 3. svibnja 2005., Berlusconi i drugi, C-387/02, C-391/02 i C-403/02, Zb., str. I-3565., točku 65.).

51 Sud je osobito ocijenio da strogost sankcija mora odgovarati težini povrede koju suzbija i posebno osigurati stvarno odvraćajući učinak, poštujući opće načelo razmjernosti (vidjeti zbog sličnosti presudu od 25. travnja 2013., Asociația Accept, C-81/12, točku 63. i navedenu sudsku praksu).

52 U tom smislu, mjere koje su predviđene nacionalnim zakonodavstvom ne smiju prelaziti granice onoga što je prikladno i nužno za postizanje ciljeva kojima zakonodavstvo legitimno teži, s time da, ako postoji izbor između više prikladnih mjera, treba izabrati manje ograničavajuću, a uzrokovane nepovoljnosti ne smiju biti nerazmjerne u odnosu na ciljeve koje se želi postići (vidjeti u tom smislu presude od 9. ožujka 2010., ERG i drugi, C-379/08 i C-380/08, Zb., str. I-2007., točku 86., kao i od 9. veljače 2012., Urbán, C-210/10, točku 24.).

53 Valja navesti da i iz članka 50. stavka 2. točke (g) UFEU-a, koji je poslužio kao osnova donošenju direktiva o pravu društava, i iz uvodne izjave 4. Jedanaeste direktive proizlazi da je cilj objave zaštita interesa kako dioničara tako i trećih strana.

54 Sud je već ranije imao priliku ocijeniti da činjenica da godišnji financijski izvještaji moraju vjerno prikazati imovinu, financijsko stanje i rezultate društva na koje se odnose predstavlja temeljno načelo (vidjeti presude od 27. lipnja 1996., Tomberger, C-234/94, Zb., str. I-3133., točku 17., ispravljena rješenjem od 10. srpnja 1997., od 7. siječnja 2003., BIAO, C-306/99, Zb., str. I-1., točku 72., kao i Berlusconi i drugi, ranije navedena, točku 54.). Svrha njihove objave je prvenstveno pružiti informacije trećim osobama koje nisu upoznate ili se ne mogu dovoljno dobro upoznati s računovodstvenim i financijskim stanjem navedenog društva (presuda od 4. prosinca 1997., Daihatsu Deutschland, C-97/96, Zb., str. I-6843., točka 22.).

55 Na sudu koji je uputio zahtjev je da utvrdi, primjenom režima sankcija predviđenog člankom 283. UGB-a, kako je izmijenjen BBG-om, je li povreda obveze objavljivanja računovodstvenih dokumenata sankcionirana u materijalnopravnim i procesnopravnim uvjetima koji sankciju čine učinkovitom, razmjernom i odvraćajućom. Međutim, Sud može nacionalnom sudu dati sve elemente tumačenja iz područja prava Unije koji mogu biti korisni za donošenje odluke (gore navedena presuda Asociația Accept, točka 43. i navedena sudska praksa).

56 U ovom slučaju, iz spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da predmetni propisi, u dijelu koji je od značaja za glavni postupak, predviđaju da je u slučaju neobjavljivanja računovodstvenih dokumenata najkasnije devet mjeseci nakon dana završetka financijske godine sud koji je nadležan za vođenje registra društava dužan rješenjem izreći minimalnu novčanu kaznu u visini od 700 eura društvu na koje se obveza odnosi, bez prethodne opomene i bez mogućnosti prethodnog saslušanja. Društvo na koje se obveza odnosi može u roku od četrnaest dana protiv rješenja podnijeti obrazloženu žalbu, što sprječava njegovo izvršenje i uzrokuje pokretanje redovitog postupka. Ukoliko žalba nije osnovana, odlukom se može izreći novčana kazna u visini između 700 i 3600 eura.

57 Što se tiče, prije svega, najmanjeg iznosa novčane kazne u visini od 700 eura koja se izriče automatizmom u slučaju neobjavljivanja u propisanom roku, valja navesti da, prema Komisiji, taj iznos odgovara prosječnom iznosu koje su države članice predvidjele za povredu obveze objave. Kako to Komisija ispravno ističe, valja dovesti u ravnotežu strogost takve sankcije s interesima i financijskim rizicima kojima mogu biti izloženi poslovni partneri i zainteresirane osobe u slučaju da se stvarno financijsko stanje nekog društva ne objavi. Pod tim uvjetima, na sudu koji je uputio zahtjev je da procijeni je li visina izrečene kazne pretjerana u odnosu na cilj kojem se legitimno teži.

58 Što se tiče nemogućnosti za nacionalne sudove nadležne za izricanje navedene novčane kazne da odstupe od minimalnog iznosa iste, dovoljno je da društvo na koje se ona odnosi podnese obrazloženu žalbu protiv novčane kazne koja mu je izrečena pa da se pokrene redoviti postupak, što omogućava nadležnom sudu da uzme u obzir konkretne okolnosti predmetnog slučaja.

59 Kao drugo, proizlazi da je rok od devet mjeseci, s početkom od dana završetka financijske godine u kojoj treba objaviti podatke, dovoljno dug da omogući društvima ispunjenje obveze objavljivanja podataka a da se ne dovede u pitanje razmjerna narav predmetnog sustava sankcija u glavnom sporu. Naime, kao što je nezavisni odvjetnik naveo u točki 50. svojeg mišljenja, dulji rok predstavljao bi opasnost od nanošenja štete zaštiti trećih osoba, utoliko što treće osobe ne bi imale pristup najnovijim podacima koji bi im omogućili da se upoznaju sa stvarnim stanjem društva na koje se odnose.

60 Kao treće, može se pokazati relevantnim, u svjetlu procjene mogućnosti korištenja manje otegotnih mjera, da se, prema objašnjenju austrijske vlade na raspravi, sustav koji je prethodno bio na snazi pokazao nedovoljno učinkovitim s obzirom na to da je manje od polovice društava podložnih obvezi objave poštovalo tu obvezu u propisanim rokovima. Zbog toga je, prema istoj vladi, Republika Austrija morala izmijeniti sustav sankcija koji je bio na snazi prije 2011. kako bi učinkovitije jamčila za poštovanje obveze objave podataka. Međutim, na sudu koji je uputio zahtjev je da donese odluku o tome je li sustav sankcija o kojemu se raspravlja u glavnom postupku dovoljno odvraćajući da bi osigurao učinkovito poštovanje obveze objave podataka.

61 Imajući u vidu prethodna razmatranja, i uz rezervu da sud koji je uputio zahtjev izvrši provjere, valja smatrati da sustav sankcija o kojemu se raspravlja u glavnom postupku nije u suprotnosti s člankom 12. Jedanaeste direktive.

Sloboda poslovnog nastana

62 Što se tiče slobode poslovnog nastana, sud koji je uputio zahtjev pita, u bitnome, moraju li se članci 49. UFEU-a i 54. UFEU-a tumačiti tako da se protive sustavu sankcija uređenom člankom 283. UGB-a, kako je izmijenjen BBG-om, a posebno zbog toga što predviđa sankcije za neobjavljivanje podataka prema društvima na koja se primjenjuje pravo druge države članice, a ne Republike Austrije, i koja se nalaze u potonjoj državi članici, iako su njihovi godišnji financijski izvještaji već objavljeni i mogu se dobiti na uvid u registru nadležnom prema glavnom sjedištu društva.

63 U tom pogledu, valja podsjetiti da članak 49. UFEU-a nalaže ukidanje ograničenja slobode poslovnog nastana. Prema članku 54. UFEU-a, za potrebe primjene odredaba Ugovora o pravu poslovnog nastana, trgovačka društva osnovana sukladno pravilima neke države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar Unije tretiraju se na isti način kao i fizičke osobe koje su državljani država članica. Za ta društva ta sloboda podrazumijeva pravo obavljanja vlastite aktivnosti u drugim državama članicama posredstvom društva kćeri, podružnice ili zastupništva (vidjeti presude od 25. veljače 2010., X Holding, C-337/08, Zb., str. I-1215., točku 17., i od 25. travnja 2013., Komisija/Španjolska C-64/11, točku 23.).

64 Prema ustaljenoj sudskoj praksi ograničenjima slobode poslovnog nastana iz članka 49. UFEU-a smatraju se mjere koje zabranjuju, ometaju ili umanjuju privlačnost korištenja te slobode (vidjeti posebno gore navedenu presudu Idryma Typou, točku 54.; od 29. studenoga 2011., National Grid Indus, C-371/10, Zb., str. I-12273, točku 36. i gore navedenu Komisija/Španjolska, točku 26.).

65 Obveza objave za podružnice osnovane u Austriji od strane društva na koje se primjenjuje pravo druge države članice predviđena je člankom 280.a UGB-a, koji prenosi u unutarnje pravo članak 1. Jedanaeste direktive i čija sukladnost s navedenom direktivom nije osporena.

66 S druge strane, predmet spora u glavnom postupku je sustav sankcija koji se primjenjuje u slučaju povrede obveze objave prema članku 283. UGB-a, kako je izmijenjen BBG-om. Kao što proizlazi iz točke 15. ove presude, odredbe navedenog članka 283. predviđaju da se rješenjem bez prethodnog postupka izriče novčana kazna u visini od 700 eura u slučaju da nakon proteka roka za objavu podataka računovodstveni dokumenti ne budu podneseni sudu nadležnom za vođenje registra društava i da nije istaknuto postojanje nepredvidivih i neotklonjivih okolnosti. Novčana kazna mora se

ponovno izreći svaka dva mjeseca sve dok se ne izvrši obveza objave podataka. Društvo ili tijelo na koje se obveza odnosi ima pravo u roku od 14 dana podnijeti žalbu protiv svih rješenja kojima su izrečene novčane kazne. Žalba odgađa izvršenje izrečene novčane kazne i njome se pokreće redoviti postupak.

67 U tom smislu valja navesti da se, s jedne srane, sustav sankcija koji je predmet glavnog postupka na jednak način primjenjuje i prema društvima sa sjedištem u Austriji i prema društvima sa sjedištem u drugim državama članicama koja imaju svoje podružnice u Austriji. Navedeni sustav nije po svojoj naravi takav da dovodi društvo sa sjedištem u drugim državama članicama, različitim od Republike Austrije, a čija se podružnica nalazi u potonjoj državi članici, u položaj koji je činjenično ili pravno nepovoljniji u odnosu na društva sa sjedištem u Austriji.

68 S druge strane, kako to opravdano primjećuje Komisija, sankcija se ne izriče ukoliko društvo na koje se obveza odnosi izvrši svoju pravnu obvezu objave podataka, koja proizlazi iz prava Unije i koja se primjenjuje u svim državama članicama. Eventualne sankcije ne mogu dakle zabranjivati, ograničavati ili odvraćati društvo na koje se primjenjuje pravo neke države članice da se posredstvom podružnice nastani na području druge države članice.

69 Proizlazi da sustav sankcija kako je uređen u članku 283. UGB-a, kako je izmijenjen na temelju BBG-a, ne predstavlja ograničenje slobode poslovnog nastana. Posljedično, takav sustav nije u suprotnosti s člancima 49. UFEU-a i 54. UFEU-a.

Načela učinkovite sudske zaštite i poštovanja prava na obranu

70 Svojim pitanjem pod slovom b) i c) sud koji je uputio zahtjev pita u biti pita trebaju li se opće načelo prava na učinkovitu sudsku zaštitu i načelo poštovanja prava na obranu, koja su propisana u članku 47. Povelje kao i u članku 6. stavku 2. EKLJP-a, tumačiti na način da im je suprotan sustav sankcija koji se primjenjuje u slučaju neispunjenja obveze objave računovodstvenih dokumenata predviđene u članku 283. UGB-a, kako je izmijenjen na temelju BBG-a.

71 Sukladno članku 51. stavku 1. Povelje, njezine se odredbe odnose na države članice samo kada primjenjuju pravo Unije.

72 S time u vezi, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi, u bitnome, da se temeljna prava koja se jamče u pravnom sustavu Unije primjenjuju na sve situacije uređene pravom Unije, ali ne i izvan njih. U tom smislu Sud je već odgovorio da ne može u odnosu na Povelju ocjenjivati nacionalna pravila koja ne ulaze u okvir prava Unije. Naprotiv, kada takva pravila potpadaju u područje prava Unije, Sud mora, kada mu se uputi zahtjev za prethodnu odluku, dati sve elemente tumačenja koji su potrebni nacionalnom sudu da ocijeni sukladnost takvih pravila s temeljnim pravima čije poštivanje osigurava (vidjeti posebno presudu od 26. veljače 2013., Åkerberg Fransson, C-617/10, točku 19. i navedenu sudsku praksu).

73 Sud je također imao priliku objasniti i to da se temeljna prava zajamčena Poveljom, tumačena u skladu s navedenom sudskom praksom, kao i objašnjenjima koja se odnose na članak 51. Povelje, moraju poštivati kada nacionalna pravila potpadaju u područje primjene prava Unije. Drugim riječima, primjena prava Unije uključuje primjenu temeljnih prava zajamčenih Poveljom (vidjeti u tom smislu gore navedenu presudu Åkerberg Fransson, točke 20. i 21.).

74 U ovom slučaju, glavni postupak odnosi se na sankciju koja se izriče zbog nepoštovanja obveze objave podataka kako je to predviđeno Jedanaestom direktivom. Kako to proizlazi iz točke 49. ove presude, zakonodavac Unije nalaže, na temelju članka 12. Jedanaeste direktive, državama članicama da odrede odgovarajuće sankcije, odnosno učinkovite, razmjerne i odvraćajuće sankcije, s ciljem osiguranja izvršenja obveze objave podataka. U austrijskom pravu sankcija je predviđena u članku 283. UGB-a, kako je izmijenjen na temelju BBG-a.

75 Proizlazi da austrijski propisi o kojima se raspravlja u glavnom postupku predstavljaju provedbu prava Unije u smislu članka 51. stavka 1. Povelje.

76 Prema tome, odredbe Povelje primjenjive su na okolnosti glavnog postupka.

77 U odnosu na načelo učinkovite sudske zaštite, članak 47. podstavak prvi Povelje propisuje da svatko čija su prava i slobode zajamčena pravom Unije prekršena, ima pravo na učinkovit pravni lijek pred sudom, u skladu s uvjetima utvrđenim tim člankom.

78 S ciljem jamčenja poštovanja temeljnih prava unutar Unije, članak 19. stavak 1. podstavak drugi UEU-a nalaže državama članicama obvezu osiguranja pravnih lijekova koji su potrebni za osiguranje učinkovite sudske zaštite u područjima obuhvaćenim pravom Unije.

79 Glede načela poštovanja prava na obranu, Sud je donosio odluke prema kojima to pravo mora biti poštovano u svakom postupku koji može uroditi sankcijama, posebno globama i novčanim kaznama (vidjeti u tom smislu presude od 2. listopada 2003., Thyssen Stahl/Komisija, C-194/99 P, Zb., str. I-10821., točku 30. i od 8. veljače 2007., Groupe Danone/Komisija, C-3/06 P, Zb., str. I-1331., točku 68.).

80 Što se tiče, u prvom redu, pitanja je li rok za žalbu u trajanju četrnaest dana radi osporavanja sankcije izrečene zbog propuštanja objave podataka u propisanom roku u skladu s načelom učinkovite sudske zaštite, valja ponoviti da propisani rok mora biti stvarno dovoljan za pripremu i izradu učinkovite žalbe (presuda od 28. srpnja 2011., Samba Diouf, C-69/10, Zb., str. I-7151., točka 66.).

81 Međutim, s obzirom na to da se obveza objave podataka primjenjuje u načelu na sve podružnice, kao što je ona iz glavnog postupka, da je ona zakonita i općenito priznata od zainteresiranih srana te da austrijsko pravo predviđa rok radi ispunjenja obveze objave podataka u trajanju od devet mjeseci počevši od dana završetka financijske godine, koji se može produljiti u slučaju da je nepredvidiva i neotklonjiva okolnost spriječila pravovremenu objavu, rok u trajanju četrnaest dana ne čini se u načelu stvarno nedostatan za pripremu i izradu učinkovite žalbe.

82 Kao drugo, u odnosu na dvojbe koje se odnose na zakonsku predmnjevu odgovornosti čija je posljedica prebacivanje tereta dokaza na društvo, korisno je ponoviti, kako to proizlazi iz točke 58. ove presude, da je dovoljno da društvo na koje se obveza odnosi podnese obrazloženu žalbu protiv novčane kazne koja mu je izrečena i da time pokrene redoviti postupak, što omogućava nadležnom sudu da uzme u obzir konkretne okolnosti predmetnog slučaja.

83 Kao treće, što se tiče izostanka poziva na ispunjenje i mogućnosti očitovanja, korisno je ponoviti da poštivanje prava na obranu u svakom postupku pokrenutom protiv neke osobe koji može rezultirati aktom koji negativno utječe na prava te osobe, predstavlja temeljno pravo Unije koje mora biti zajamčeno, pa i onda kada ne postoje nikakva postupovna pravila. To načelo zahtjeva da se adresatima odluka koje znatno utječu na njihove interese omogući da izraze svoje stajalište o dokazima protiv sebe, na kojima se temelji sporna odluka (presuda od 15. lipnja 2006., Dokter i drugi, C-28/05, Zb., str. I-5431., točka 74. i navedena sudska praksa).

84 Međutim, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da temeljna prava ne daju apsolutne povlastice, već mogu biti ograničena pod uvjetom da ograničenja odgovaraju ciljevima od općeg interesa koji se žele postići predmetnom mjerom, i ne uključuju u odnosu na cilj koji se želi postići nerazmjerno i neprihvatljivo miješanje kojim se krši sama bit zajamčenih prava (vidjeti u tom smislu gore navedenu presudu Dokter i drugi, točku 75., kao i od 18. ožujka 2010., Alassini i drugi, C-317/08 do C-320/08, Zb., str. I-2213., točka 63. i navedena sudska praksa).

85 Međutim, u odnosu na narav predmetne povrede, iz okolnosti kao što su one iz glavnog postupka proizlazi da primjena prvotne sankcije u visini od 700 eura bez prethodne opomene i bez mogućnosti saslušanja prije izricanja sankcije nije takve naravi da utječe na bitan sadržaj temeljnog prava o kojemu se raspravlja, s obzirom na to da podnošenje obrazložene žalbe protiv odluke kojom je izrečena novčana kazna čini tu odluku trenutno neizvršivom i time započinje redovni postupak u kojemu se može ostvariti pravo na saslušanje.

86 Takav postupak, s jedne strane, također odgovara općem cilju Unije jer, kako to proizlazi iz očitovanja austrijske vlade, sustav sankcija uređen u članku 283. UGB-a, kako je izmijenjen na temelju BBG-a, ima za cilj osigurati brže i učinkovitije ispunjenje obveze objave podataka, što je u općem interesu bolje zaštite trećih osoba i članova društva. S druge strane, nema dokaza da će takav postupak biti nerazmjeran u odnosu na cilj koji se želi postići.

87 Kao četvrto, što se tiče drugih elemenata postupka, posebice obveze obrazlaganja akta kojim se pokreće postupak, zabrane isticanja novih tužbenih razloga u žalbenom postupku kao i izostanka jamstva da će se rasprava održati, Sud ne raspolaže ni s jednim elementom koji bi doveo u sumnju sukladnost sustava sankcija o kojemu se raspravlja u glavnom postupku s načelima učinkovite sudske zaštite i poštovanja prava na obranu.

88 Slijedom toga valja utvrditi da sustav sankcija o kojemu se raspravlja u glavnom postupku poštuje načela učinkovite sudske zaštite i poštivanja prava na obranu.

89 Na temelju svega naprijed izloženog, valja odgovoriti na postavljeno pitanje da se, pod uvjetom provjere koju treba provesti sud koji je uputio zahtjev, članci 49. UFEU-a i 54. UFEU-a, načela učinkovite sudske zaštite i poštivanja prava na obranu te članak 12. Jedanaeste direktive moraju tumačiti na način da se ne protive nacionalnim pravilima kao što su ona u glavnom postupku prema kojima se, u slučaju proteka roka od devet mjeseci predviđenog za objavu računovodstvenih dokumenta, društvu kapitala koje ima podružnicu na području predmetne države članice trenutno izriče novčana kazna u visini od najmanje 700 eura bez prethodno mu upućene opomene i bez ostavljanja mogućnosti očitovanja o povredi koja mu se stavlja na teret.

Troškovi

90 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Pod uvjetom provjere koju treba provesti sud koji je uputio zahtjev, članke 49. UFEU-a i 54. UFEU-a, načela učinkovite sudske zaštite i poštivanja prava na obranu te članak 12. Jedanaeste direktive Vijeća 89/666/CEE od 21. prosinca 1989., o zahtjevima objavljivanja podataka u vezi s podružnicama koje su u nekoj državi članici otvorile određene vrste trgovačkih društava na koje se primjenjuje pravo druge države, treba tumačiti na način da im nisu suprotna nacionalna pravila kao što su ona u glavnom postupku, prema kojima se u slučaju prekoračenja roka u trajanju od devet mjeseci predviđenog za objavu računovodstvenih dokumenata minimalna novčana kazna od 700 eura trenutno izriče društvu kapitala koje ima podružnicu na području predmetne države članice bez prethodno mu upućene opomene i bez ostavljanja mogućnosti očitovanja o povredi koja mu se stavlja na teret.

Potpisi